

[Viggo Starcke.]

ståeligt, at regeringen med de informationskilder, den var i besiddelse af, ikke var i stand til at opfatte, hvad der foregik.

Jeg siger, man kan forstå den førte politik, og man kan indrømme, at den set fra den daværende regerings synspunkt mentes at både Danmark bedst. Det var en realpolitisk bedømmelse, den var uden følelse, og hvis de ansvarlige derefter havde sagt: vi tager ansvaret for det, vi gjorde, all right, men da denne indrømmelse mangler og indtil dato er udeblevet, fristes man let til at drage den konklusion, enten at der har været noget luskeri, eller, siden man ikke har kunnet opfatte, hvad det var, der skete, at den daværende udenrigsminister var et får og den daværende forsvarsminister et lam. Man kan sige dette, javel, men hensynet til udlandet gør, at man ikke er i stand til at tilstå, hvordan det var, man ræsonnerede. Man kan hen-vise til, at selv De Forenede Stater blev overrasket ved angrebet på Pearl Harbor, til trods for at den amerikanske regering også havde modtaget advarsler. Det er alt-sammen rigtigt, man kan i en så vanskelig situation ikke med 100 pct.s sikkerhed sige, hvad der burde være sket, særlig da man på de tidspunkter ikke helt kunne være sikker på, hvad der skete.

Men begivenhederne løb, og den 9. april, som ikke er en ærefuld dato i Danmarks historie, bortset fra nogle ganske enkelte landsmænds optræden, efterfulgtes af lange og mørke år. I disse år lagde retsforbundet for landets skyld sine egne interesser til side og gik ind i det politiske samarbejde med det ærede medlem hr. Oluf Pedersen som sekretær i samarbejdsudvalget. Fra vor side ræsonnerede vi således, at sammenholdet mellem de politiske partier var forudsætningen for, at det danske folk kunne bevare sin indre enighed og igen vinde sin uafhængighed og sin folkelige frihed. Der blev ræsonneret som så, at Danmarks frihed udadtil var så vigtig, fordi den simpelthen er forudsætningen for, at vi indadtil kan virkeliggøre og bevare de demokratiske friheder.

Sikringen af Danmarks frihed udadtil kalder man sædvanligvis det nationale spørgsmål, men det nationale spørgsmål standser ikke ved rigsgrænsen, det ligger

også indenfor vore grænser, og det ligger i hverdagen. Det er de spørgsmål, som vi indadtil prøver på at realisere gennem virkeliggørelsen af tankefriheden, trosfriheden og forsamlingsfriheden og i ikke ringere grad erhvervsfriheden. Det er retfærdighedens opgave at sikre og afgrænse friheden. Retfærdigheden er en forudsætning for, at friheden kan blive ved med at bestå, og på en række punkter mener retsforbundet at kunne yde et bidrag til løsningen af det nationale spørgsmål indadtil, nemlig i forholdet mellem det danske folk og fædrelandets jord. Løsningen af alle de hemmende bånd, som findes på erhvervs-livet, på handelen, på omsætningen, på produktionen, vil muliggøre den erhvervs-frihed, som er sikret os i grundloven, og vil igen muliggøre en afvikling af den skatte-byrde, som i stor udstrækning truer med at ophæve både friheden og ejendomsretten.

Den politik, der blev ført i de første år under besættelsen, havde hovedparten af den danske rigsdag bag sig og også på det tidspunkt hovedparten af den danske be-folkning bag sig. Der var ingen magt udefra, der var i stand til at hjælpe os. Der var ingen mulighed for et virkeligt forsvar med usigt til et heldigt resultat. Horisonten var mørk, Danmark havde set Polens skæbne kort forinden. Nu er der det ved det, når man tænker på det symbolske forsvar, som blev ydet den 9. april, at der er militære sag-kyndige, som ræsonnerer som så: hvis Dan-mark havde haft det forsvar inde og den beredskabsstyrke inde, som vi havde været i stand til at stille på benene, og hvis både flåden, forterne og hæren havde været i aktivt beredskab, ville en erobring af Dan-mark havde taget så lang tid, at der sand-synligvis ikke var kommet noget angreb. Det, der var målet, var ikke Danmark, det var Norge, og en forsinkelse af den tyske besættelse af Danmark kunne have betydet, både at det norske forsvar ville være kommet i orden, og at den engelske flåde ville kunne have lagt sig i vejen. Alt dette er en mulighed, ingen kan sige det med sik-kerhed, men prisen vidste man.

Dette fører os igen ind på den betragt-ning, at den vigtigste opgave for forsvaret ikke er selve forsvaret, men at forhindre, at angrebet kommer. En senere periode af besættelsesårene, hvor tyske overgreb